

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

99. Quid possit patronus quò ad constituendum procuratorem in ordine ad præsentandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

rad. l. 4. c. 6. n. 33. Lott. cit. q. 6. n. 2. citans Lamb. l. 2. p. 1. q. 6. a. 1. n. 2. Barb. juxta c. ult. de concess. preb. non enim potest presentare, ut destituatur rector obtinens beneficium, ut dictum supra. Si autem velit prevenire vacationem, ita ut presentatio sortiatur effectum post cessum vel decessum, hoc ipsum repugnat textui c. 2. & c. ex terrore. de concess. preb. aliisque juribus votum captandæ mortis ubique desistantibus. Et licet respectu presentantis videatur cessare consideratio hæc; nihilominus respectu presentati impossibile est separare hujusmodi votum & ambitum, ut ait Lott. n. 7. citans Roland. vol. 1. cons. 47. n. 53. & Rotam.

2. Secus tamen est, si patronus existimavit beneficium vacare; nam ubicunque succedit vacatio, si ipse patronus presentationem promoveat, petendo institui presentatum, actus hic habet vim novæ presentationis; quin & si non ipse, sed qui prius, nempe adhuc pleno beneficio fuit presentatus pro eadem institutione, insistat, censetur etiam id facere in vim mandati ejusdem patroni. Lott. cit. q. 6. n. 19. & 20. citans aliquot Rotæ decis. atque ita ipsam quoque presentationem, quæ à principio nulla erat, convalescere à die veræ vacationis, ait Corrad. l. 4. c. 6. n. 30. ex Mareschot. var. resol. l. 2. c. 33. n. 6. nisi tamen probetur patroni mutata voluntas, quæ ex actu etiam nullo declaratur, & ideo, si de mutatione non appareat, illa videtur durare; nec voluntatis mutatio præsumitur: ac præterea præsumendum est, patroni voluntatem mutatam non fuisse. Corrad. ibid. citans Paris. de resignat. l. 9. q. 25. n. 16. & sic illa patroni voluntas, qui illam non mutavit, declaratur factis potius quam verbis, cum post dictam vacationem noluit alium presentare, quàm jam presentatum. Corrad. ibidem. Unde neque in hoc casu suffragari ei potest consensus seu auctoritas ordinarii. Idem loc. cit. n. 5. & 6. citans Greg. decis. 420. n. 4. Quod si autem patronus non presentet, sed promittat alicui, se eum presentaturum in casu futuræ vacationis; quia nihilominus ex hoc actu æquè inducitur votum captandæ mortis, non excusandum illum à peccato mortali, ait Lott. n. 9. & c. Spino. detestam. gl. 4. n. 102.

Questio 99. Quid possit patronus quò ad constituendum procuratorem in ordine ad presentandum?

1. Respondet primò Corrad. l. 4. c. 2. n. 23. ex Lupo alleg. 88. & Roch. v. honorificum q. 5. n. 23. & n. 4. quòd patronus possit, etiam si non fuerit impeditus, presentare per procuratorem, & cessante fraude valida sit talis presentatio facta in vigore mandati; cum id non reperitur à jure prohibitum; requiri autem speciale mandatum, cum presentatio sit quædam donatio; ad quam requiritur speciale mandatum, juxta c. fin. de off. vic. in 6. quòdque procurator infra tempus datum ad presentandum debeat exhibere dictum mandatum, vel patronus factam à procuratore presentationem ratificare, aliàs presentationem remanere invalidam, ut Vivian. l. 6. c. 5. n. 5. posse nihilominus in termino dicti temporis fieri productionem verbalem, cum clausula animo exhibendi, & postmodum extra terminum fieri productionem realem, de cetero.

2. Respondet secundò: non tantum possunt, sed & consulti absentibus, vel peregre profecturis patronis, ut procuratorem constituant, qui occurrente vacatione possit presentare. Lott. l. 2. q. 14. n.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

42 estque hoc intelligendum de patrono longè absente à beneficio aut peregrè recessuro, ut verisimiliter dubitari possit, quòd beneficium sit vacaturum in ejus absentia, Lott. l. 2. q. 6. n. 10. dicens in eo omnes convenire, posse ab eo institui procuratorem, non solum, si plura sint beneficia, in quibus habeat jus patronatus, sed etiam, si unum tantum: citat pro hoc Jo. And. & Imol. in c. ult. de concess. preb. & Lamb. l. 1. p. 2. q. 4. a. 3. Et si ut Jo. And. adhuc magis excludatur fraus omnis, dum eundem procuratorem constituit ad omnia sua negotia: Id tamen necessarium non est, dum est justa causa absentia, & plura sunt beneficia ejusdem juris patronatus, sed solum, ubi unicum tantum esset beneficium. Lott. cit. q. 6. n. 11. juxta Abb. in cit. c. ult. n. 6. Corrad. l. 4. c. 6. n. 34.

3. Respondeo tertio: etiam dum patronus habet justam causam absentia, constituere non potest procuratorem, ad presentandum (intellige in casu futuræ vacationis) certam personam, dum beneficium adhuc plenum est; eò quòd tunc recurreret eadem ratio inductiva voti captandæ mortis, cujus præsumptio constituitur in ista spe. Lott. n. 12. citans Verall. decis. 282. n. 2. p. 1. Rotam in una Pampilon. parochiali. 27. Maji. 1595. de qua vide Garc. p. 10. c. 1. n. 22. & Mareschot. var. resol. l. 2. c. 33. n. 1.

4. Respondeo quarto: dum nulla iubeat necessitas, aut justa causa absentia, patronusque non habet, nisi in uno beneficio jus patronatus, constitutio procuratoris est invalida; etiam si constituat ad presentandum ad omnia; dispositio namque et si generalis resolvitur in specialem, ubi non potest verificari, nisi in una specie Lott. n. 13. & 14. citans præter plures alios Paris. cons. 53. n. 12. volum. 3. Secus tamen est, dum habet plura beneficia sibi obnoxia; eò quòd data pluralitate beneficiorum, & non designata persona, quæ presentari debeat, excludetur penitus votum captandæ mortis, Lott. n. 16. citans Lamb. l. 2. p. 1. q. 4. a. 3. n. 9. Idem tenere necesse est Joan. And. dum is in cit. c. fin. n. 3. dicat, id maxime procedere, dum patronus habet justam causam absentia, & adhuc magis, si eundem constituat procuratorem omnium negotiorum; siquidem natura hujus dictionis maxime, solum est, exprimere causam minus dubitabilem in ordine ad magis dubitabilem, ut Lott. n. 17. juxta Abb. Imol. & c.

5. Respondeo quinto: quòd si procurator constitutus ad presentandum pleno adhuc beneficio, is abstinens ab executione hujus sibi dati mandati, non valebit postmodum subsecutâ vacatione in vim illius mandati presentare; eò quòd illico mandato, hujusmodi concessio, fuerit ejus effectus consummatus in inductione captandæ mortis. Lott. n. 10. posse tamen fundatorem adjicere conditionem de consensu Ordinarii in limine foundationis, quòd patronus possit presentare, vel constituere procuratorem ad presentandum, antequam beneficium vacet, cessante etiam absentia ipsius patroni, tradit Corrad. l. 4. c. 6. n. 35. juxta decis. Rotæ.

6. Respondeo sexto: in casu primo, dum nimirum patronus legitime absens validè constituit procuratorem, ea hujus mandati vis est, ut etiam si postea ignoretur, ubi sit patronus, ita ut illius vita revocetur in dubium, semper prævaleat præsumptio vitæ usque ad 100. annos. Lott. l. 2. q. 14. n. 43. cum satis sit ostendi, eum vixisse tempore concessi mandati, ut vita præsumatur, Lott. n. 44. juxta binas Rotæ decis. Unde etiam, dum cum hæreditate defertur patronatus alicui absentia, qui nesciatur,

E

ubi

ubi sit, vel etiam cuius vita ignoretur, consulitur his, quorum interest, ut curent auctoritate magistratus deputari administratorem omnium bonorum, & jurium hereditariorum, & hic administrator datâ vacatione præsentat. *Lott. n. 45. & seq. ex Gamb. de off. leg. l. 4. rubric. de potest. legati in commendam benef. n. 35.* qui & per præsentationem factam ab huiusmodi procuratore censetur consumptum jus præsentandi pro ista vice, ut deinceps non attendatur præsentatio facta per ipsum principalem supervenientem, eò quòd cum præsentatio sit fructus juris patronatus, non potest administrator amittere perceptionem hujus fructus interim obventi hereditati, quam administrat. *Lott. n. 48.*

7. Denique hanc inter procuratorem patroni Ecclesiastici, & procuratorem patroni laici facit differentiam *Lott. l. 2. q. 19. n. 23. & 6.* citans *Azor. p. 2. l. 6. c. 14. q. 6.* (qui tamen ibi nihil de hoc) & *Roram in Calagur. benefic. 14. Maii. 1619.* quòd isti affirmanti medio juramento de legitimo impedimento sui principalis non creditur, nisi ad hoc habeat speciale mandatum.

PARAGRAPHVS VII.

De commodis & prærogativis patronatus.

Quaestio 100. An. & qua temporalia ratione juris patronatus sibi competentis exigere possit patronus ab Ecclesiis, vel etiam presentatus jure fortè speciali?

1. **R**espondeo ad primum: primò prohibitum est sub pœna excommunicationis ferenda, ne patroni vel advocati Ecclesiarum in recognitionem juris patronatus vel advocatiæ aliquid ab iis exigant, neque tributa, vel collectas militum, vel ullum servitium v. g. alendi canes venaticos, vel alia jumenta, iis imponant; neque ullis aliis oneribus, vel exactionibus gravent; quia talia à subditis exigunt, sique huiusmodi onera imponi solent, Ecclesiæ autem ejusque ministri non subjiciuntur sæculari potestati. *Pirh. ad h. t. n. 42.* juxta *c. praterea. h. t. & Abb. ibid. n. 4.* item juxta *c. 1. de censibus.*

2. Secundo: potest tamen patronus, uti in fundatione, sibi reservare cum auctoritate & consensu Episcopi pensionem aliquam annexam (quæ tamen moderata esse debet, spectatâ fundationis & reddituum ecclesiæ quantitate, ita ut dos ecclesiæ necessaria non diminuatur per hoc, & si ex post facto talis reservata & imposta pensio fieret multum onerosa ecclesiæ, reducenda erit ad debitam moderationem) ita & eam dein exigere. *Pirh. loc. cit.* citans *Abb. in c. praterea. h. t.*

3. Respondeo ad secundum: patronus à præsentando nihil temporale exigere potest, nisi quod in ipsa fundatione constat impositum. *c. sicut. de supple. neg. prel. & c. praterea. h. t. Barb. juris Ecclesiast. l. 3. c. 12. n. 201.* Et est simoniaca præsentatio, dum aliquid datur vel promittitur pro præsentatione. *Barb. ibid. num. 202.* citans *c. veniens. de testib. & ibi Decium, & Abbat. Roch. de jurep. v. & utile q. 3. n. 19.* *Lamb. l. 2. p. 1. q. 9. a. 8.* etiam si id fiat præsentato ignorante. *Barb. ibid. n. 203.* juxta *c. nobis. de simonia. & c. permult. de elect.* non tamen erit simoniaca, si fiat sub conditione seu onere celebrandi missas; nisi fortè onus mis-

sarum impositum præsentato spectaret ad ipsum præsentantem, cum per tale pactum is relevaretur ab illo onere. *Barb. n. 203.* juxta *decis. Rotæ. in Romana juris p. 20. Decemb. 1600.* multòque minus erit simoniaca facta sub conditionibus, quæ de jure insunt, seu spectant ad institutum in beneficio, v. g. ut defendat jura beneficii, recuperet bona, congerat in unum scripturas attinentes ad beneficium. *Barb. n. 204.* juxta eandem *decis. & Lamb. l. 3. q. 2. n. 2.* ac denique simonia non erit, patrono gratis, & absque pacto aliquid dare; uti quandoque ob dati exiguitatem præsumi potest fuisse donum liberale & gratuitum. *Laym. in c. praterea. de transact. n. 2.* verum vide de hoc dicenda accuratius in parte 3.

Quaestio 101. An. & qualiter patronus circa dicta commoda temporalia, quæ jure percipere potest; quia v. g. tempore fundationis cum consensu Episcopi sunt reservata, vel ex antiqua consuetudine legitime præscripta obtenta, possit disponere?

1. **R**espondeo primò. Si tales redditus aut commoda sunt certa & determinata, v. g. certa pars fructuum, vel certa pensio annua, tunc possunt vendi aut locari alteri, qui illa percipiat nomine & auctoritate patroni; ita ut titulus seu jus patronatus maneat penes ipsum venditorem vel locatorem; quemadmodum commoditas usus fructus vendi potest alteri jure usus fructus remanente penes usufructuarium. *l. necessario. ff. de peris. & comm. rei vend. Pirh. n. 41.* argumento *c. ultim. ne pralatus vices suas.*

2. Secundo. Si redditus illi aut commoditates sunt incerti, vendi quoque possunt, sicut vendi possunt fructus incerti, ut jactus retis, fructus nascituri. *l. si jactum. ff. de act. Empt. Pirh. ibidem.* citans *Jo. And. & Abb. in c. praterea. h. t. & Azor. p. 2. l. 6. c. 21. q. 22.*

3. Tertio: Si tamen dicta commoda sunt opera, seu præstationes, non absolute reales, sed personales debita personæ patroni, v. g. ut alimenta ei præstentur, vel ut ipso adveniente vel transeunte, Ecclesia vel ejus subditi vecturas aut angarias præstent, hæc vendi non poterunt alteri; quia inherent personæ patroni, cui talia obsequia debentur; præterquam quòd id cedat in magnum præjudicium Ecclesiæ, si tales exactiones venderentur aliis; qui majoris lucri vel commodi causâ plus vexare solent Ecclesias & earum subditos. *Pirh. ibid.*

Quaestio 102. Quæ sint commoda patroni ordinaria?

Respondeo: debita ei honorificentia & præstatio alimentorum; dum eget, *c. nobis. hoc. tit.* circa quòd secundum observandum; dum plures sunt patroni, omnibus subveniendum esse secundum qualitatem personarum; præcipue tamen ei, qui plus dedit Ecclesiæ; fundando vel dotando. *Pirh. n. 37.* citans *Zoëlium ad hunc titulum. n. 28.* Observandum etiam ex *Surdo de alimentis. tit. 7. q. 32. n. 6.* patrono ingrato non competere hoc emolumentum alimentorum.

Quæres 103. in quo consistat debitus patrono honor seu honorificentia, quam, ut Lott. l. 99. n. Gelas. Papa. c. pia mentis. 16. q. 7. vocal processions aditum. Clem. 3. in c. nobis. h. tit. honorem processions?

1. **R**espondeo in sequentibus. Primò: quòd debeatur illi honoratior locus in processionibus (v. g. postremus prope prælatum, nisi in illa provincia sit major honor præcedere, quam se-

qui,